

Chávez, contra les cordes

Sembla que Hugo Chávez té els dies comptats a la presidència de Veneçuela. Els seus antics aliats l'han abandonat, i l'exèrcit, tot i que en gran part encara li dóna suport, es manté a l'expectativa. A més, els líders més destacats de l'oposició no volen la ruptura, sinó la reforma.

El president de Veneçuela, Hugo Chávez, es troba en una situació límit, abandonat per molts dels antics col·laboradors, injuriat pels sindicalistes, odiat pels Estats Units i els empresaris i fustigat per una classe mitjana que tremola davant un discurs populista i igualitari. La quarta sembla la definitiva. El que no van aconseguir les tres vagues anteriors, doblegar el general que es creu el continuador de l'obra de l'heroi de la independència, Simón Bolívar, està a punt d'assolir-ho aquesta vaga indefinida, començada el 2 de desembre.

"No ho deixaré per la pressió d'un grup de petrolers, de fomentadors de cops d'estat, de feixistes, d'homes de negocis i de propietaris de mitjans de comunicació", proclama Chávez en el seu programa setmanal de ràdio *Aló presidente*. Un missatge que sonava desesperat en la tercera setmana de la vaga general, amb el sector petroler quasi paralitzat, les botigues tancades i els carrers de Caracas ocupats per milers de persones que fan sonar les casseroles.

Mentre l'heterogènia oposició guanya força cada dia que passa, Chávez la perd. Gairebé només li queden els militants del seu moviment bolivarià i els habitants dels suburbis, els que més s'identifiquen amb el seu discurs. Fins i tot la seva dona, Marisabel de Chávez, de la qual està en procés de divorci, va demanar que renunciés. "Si us plau, en nom de la seva filla, en nom de la família, en nom del país, escolti el poble", demanava en una entrevista televisiva.

La incògnita és quant de temps més resistirà. Sense bona part dels ingressos del petroli, el país es troba quasi col·lapsat. Veneçuela és el cinquè exportador

mundial, amb 3,1 milions de barrils diaris, gràcies als quals ingressa 9.000 milions de dòlars anuals. La meitat del petroli va a parar als Estats Units, un fet que posa nerviós tant els mercats financers internacionals com la Casa Blanca.

Malgrat la inquietud que causa la crisi d'un país estratègic, el president nord-americà, George W. Bush, actua amb cautela. Potser per no agitar l'antiamericanisme, present en bona part de l'oposició, prefereix quedar-ne al marge, sense adoptar una actitud de protagonista, que podria ser contraproduent. Bush es limita a demanar a Chávez que convoqui eleccions anticipades, com demanen els manifestants. Una opció que també defensa el secretari general de l'Organització d'Estats Americans (OEA), el colombià César Gaviria, que intenta sense gaire èxit apropar les posicions distants de les dues parts.

L'oposició es mou amb més prudència que en el cop d'estat de l'abril, quan Chávez va ser destituït per 48 hores. En aquesta ocasió, els sectors més dretans, encapçalats per l'empresari Pedro Carmona, i un grup de militars van prendre el poder, després d'apartar els sindicalistes i l'oposició d'esquerra que havien participat en les protestes. Les mobilitzacions dels seguidors i dels opositors del general que no acceptaven Carmona a la presidència van permetre que Chávez tornés a la presidència 48 hores després de ser derrocat.

En l'oposició s'han integrat tots els descontents per la gestió del president, des dels sindicats fins a polítics esquerrans, com l'exministre Teodoro Petkoff i l'alcalde Alfredo Peña, i els empresaris, contraris a Chávez des del primer dia. Aquesta és una aliança estratègica dels

opositors formada per tres pilars bàsics: la Confederació de Treballadors de Venèçuela (CTV), la patronal Fedecámaras i la Coordinació Democràtica, integrada per uns vint partits, entre els quals hi ha els desprestigiats Copei i Aliança Democràtica, que van governar Venèçuela.

I d'entre els promotors de la protesta destaca Carlos Ortega, l'extreballador del petroli que dirigeix la poderosa CTV. Malgrat que els crítics el vinculen amb la socialdemòcrata Acció Democràtica, els seus seguidors destaquen la seva integritat en un país en què això no és un valor molt reconegut. En el passat, va ser capaç de convocar vagues contra el seu amic, l'expresident socialdemòcrata Carlos Andrés Pérez.

Ortega, el portaveu dels opositors, és potser un dels més ben col·locats per substituir Chávez en cas que se celebrin eleccions anticipades, segons revelen les últimes enquestes. "Rebran el suport els que pensin i s'expressin d'una manera diferent de la manera com ho feien els polítics del passat", declara l'historiador Jorge Olavaria. Per a Olavaria, el gerent de l'estatal Petrolis de Venèçuela (PDVSA), Juan Fernández, és un valor en alça per sumar-se a la vaga i per la gestió eficient al front de la primera empresa del país.

En les diferents llistes que circulen per Caracas també hi ha l'alcalde de la capital, Alfredo Pena, el governador social-

L'assetjament que pateix Hugo Chávez des de diversos sectors fa pensar que, després de quatre vagues generals en pocs mesos, ara es veurà obligat a abandonar el poder. El petroli, mentrestant, s'esgota per culpa de la vaga.

cristià de l'estat de Miranda, Enrique Mendoza, el dirigent d'esquerra Andrés Velásquez, el polític de dreta Enrique Salas i el general Enrique Miranda. Tots ells han guanyat punts amb la crisi, per mantenir-se fermes sense exaltar els ànims, en demanar un final negociat de Chávez i rebutjar un cop d'estat.

Per la seva banda, els militars estan a l'expectativa. Malgrat que alguns gene-

rals i oficials han criticat el president, sobretot quan va escapar els simpatitzants de la revolta d'abril, el gruix de l'exèrcit es manté fidel a Chávez, però no reprimeix les protestes. Una posició de neutralitat que podria canviar en el moment en què Chávez perdés el poc suport que li queda.

Antoni Castel

La premsa, dividida

De la crispació que viu Venèçuela no n'ha quedat al marge ningú, ni els mitjans de comunicació. Tots prenen part en el conflicte, fins al punt de deixar "d'informar", com destaca la professora Olga Dragnic, de la Universitat de Barcelona. "Han distorsionat la seva funció i han assumit el paper dels partits polítics, als quals van ajudar a desgastar", conclou.

En un dels dos bàndols de la dividida Venèçuela es troba la televisió i ràdio públiques, que vomiten desqualificacions contra l'oposició i minimitzen l'abast de les protestes. Quan no queda combustible a cap benzineria de Caracas, els noticiaris de la televisió pública segueixen dient tot al contrari, destacant que el pla del Govern és un "èxit". I en aquest escenari de confrontació, el president Hugo Chávez és l'heroi per uns i el botxí pels altres. A les emissores estatals, els periodistes denuncien "la conspiració" contra el president, al qual comparen amb Simón Bolívar. I en el seu programa setmanal *Aló presidente*, Chávez parla amb el llenguatge més directe, planer, populista, per se-

guir mobilitzant els pobres dels suburbis i de les zones rurals, els únics que de moment no han passat al camp contrari.

En l'heterogeni bàndol dels opositors hi ha de tot: des dels grans diaris tradicionals (*El Universal*, *El Nacional*) fins a les cadenes de televisió privades, amb interessos empresarials a diferents sectors, passant per les publicacions d'esquerra, com *Tal Cual*. I tots actuen amb bel·ligerància, sense estalviar exabruptes contra Chávez i els seus seguidors, i fent vaga, si cal. "En aquest país tot el món fa política i els mitjans no som una excepció", argumenta el president d'*El Nacional*, Miguel Henrique Otero.

La sacrificada és, de nou, la informació, contaminada per l'apassionament dels propietaris i els periodistes. Una actuació que justifica el president del Col·legi de Periodistes, Levy Benshimol. "Els periodistes tenim una funció de servei a la societat, la qual cosa implica no que veiem la notícia des de la barrera, sinó que ens hi involucrem", proclama. A. C.